

Verzuilde maatschappij

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn het onderwerp van een wekelijkse column.

Dorpssmid Bertus Tuk uit Oud-Beijerland verbaasde zich er in de jaren '20 van de vorige eeuw over dat zijn dorp, dat toch een overwegend christelijke bevolking had, geen christelijke muziekvereniging binnen zijn grenzen herbergde. Het was niet zo gek dat de smid dit nogal vreemd vond. Het paste helemaal binnen een begrip uit die voorbije tijd: de verzuiling. Vrijwel verdwenen, maar iets ervan schemert nog door, bij voorbeeld in de publieke omroep met zijn verschillende omroepverenigingen. Ook in het Hoeksche Waardse verenigingsleven zien we nog sporen.

De verzuiling in de Nederlandse maatschappij, die ruwweg de eerste helft van de 20ste eeuw besloeg, was een stelsel van tamelijk streng gescheiden bevolkingsgroepen in vier 'zuilen': een rooms katholieke zuil, een protestantse, een socialistische en een neutrale

zuil. De laatste was eigenlijk meer een restzuil van mensen die zich bij de eerste drie niet thuis voelden. De verzuiling was niet alleen doorgedrongen in het maatschappelijk leven, ook het persoonlijke dagelijks leven werd erdoor gekleurd. Met wie je omging, welke krant je las, naar welke radiozender je luisterde, op welke politieke partij je stemde, waar je de boodschappen

MUZIKALE VERZUILING NOG AANWEZIG

deed, het bleef allemaal binnen de 'eigen zuil'.

Vanaf de jaren '60 is de verzuiling geleidelijk afgebrokkeld en grotendeels verdwenen. Maar nog altijd is zij hier en daar terug te vinden. Zo zijn er bijvoorbeeld in de Hoeksche Waard algemene muziekkorpsen en christelijke

Het vaandel van de neutrale Muziekvereniging Volharding uit Goudswaard, die wordt belicht op de jubileumexpositie in Museum Hoeksche Waard. Foto: Wilma Kapoen.

muziekverenigingen. Klaaswaal telt twee harmonieorkesten: NLS en het in 1913 opgerichte korps Prinses Juliana, de laatste op christelijke grondslag. Zo ook Crescendo' uit Zuid-Beijerland, dat stamt

uit 1899. De overige muziekverenigingen in de Hoeksche Waard zijn neutraal van kleur.

In Oud-Beijerland kreeg Bertus Tuk indertijd zijn zin. Nog steeds is de Christelijke Mu-

ziekvereniging 'De Bazuin', op zijn initiatief opgericht in 1929, actief in het Oud-Beijerlandse dorpsleven.

Meer informatie over '4000 jaar Hoeksche Waard' zie:

www.museumhw.nl of
facebook @museumhw